

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

2013/2177(INI)

13.1.2014

VÉLEMÉNY

a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság részéről

az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság részére

a versenyképes és fenntartható európai acéliparra irányuló cselekvési tervről
(2013/2177(INI))

A vélemény előadója: Patrick Le Hyaric

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felhívja az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- tekintettel az Eurofound „Az európai szociális partnerek képviselője az acéliparban” című, 2009. évi tanulmányára¹;
- A. mivel az acélágazat – többek között a gazdasági válság hatásai, illetve a harmadik országok acélkínálatának növekedésével járó, kiélezett globális verseny miatt – folyamatos szerkezeti átalakításon esett át, ami ipari létesítmények tömeges bezárásához vezetett, a munkahelyek számát az 1970. évi egymilliórról 2012-re 369 000-re csökkentette, és a foglalkoztatási szinteket egész térségekben rombolta le; mivel e trend a jelenlegi gazdasági válság nyomán csak felgyorsult, és 2008 óta 60 000 munkahely szűnt meg;
- B. mivel az acéltermelő központok a helyi gazdaságok gerincét képezik, ezért e központok bármely szerkezeti átalakítása jelentős következményekkel jár az érintett területek gazdasági szövetére nézve;
- C. mivel a kohászat olyan iparág, amely alapanyagokat szolgáltat az európai ipar egész területei számára, és ez a helyzete különösen érzékennyé teszi a konjunktúra változásaival szemben, amelynek lassulása túltermeléshez vezet, amit gyakran használnak fel a szerkezeti átalakítások igazolásául; mivel a Bizottság a kohászatot ezen alapvető fontosságú helyzete miatt egyértelműen stratégiai iparágként tekinti, amelyet újra kell iparosítani oly módon, hogy teljesítménye 2020-ig meghaladja az Európai Unió GDP-jéhez való ipari hozzájárulás 20%-át;
- D. mivel Európa acéliparának jövőbeni versenyképessége és foglalkoztatási potenciálja attól függ, képes-e határozottan továbblépni a nagyobb hatékonyság és az újrafeldolgozás irányába;
- E. mivel más ágazatokhoz képest az acéliparban az ipari kapcsolatok szervezethez erős; mivel ez a sajátosság megnyilvánul a szakszervezeti mozgalom rendkívüli fejlettségében, az ugyancsak sokakat tömörítő munkavállalói szervezetek erőteljes jelenlétében, valamint a széles hatókörű kollektív tárgyalásokban; mivel mindez kifejezésre jut európai szinten, az acélipar ugyanis élen jár a szociális partnerségi kapcsolatok kialakítása tekintetében²;
- F. mivel az OECD előrejelzései szerint az acél iránti kereslet a világon a mai 1,5 milliárd tonnáról 2025-re 2,3 milliárd tonnára nő majd, és ezek az előrejelzések a kohászati ipar számára szilárd perspektívát nyújtanak; mivel az Európai Unió kiváló szakértelemmel és szaktudással, infrastruktúrával és ipari létesítményekkel rendelkezik, amelyeket a jövőbeli kereslethez vagy feltételezhetően megnyíló új piacokhoz kell igazítani, nem pedig

¹ Eurofound (2009.), Representativeness study of the European social partner organisations: Steel industry', <http://www.eurofound.europa.eu/docs/eiro/tn0811027s/tn0811027s.pdf>

² Eurofound (2009).

csökkenteni vagy felszámolni a rövid távú megtérülés logikájának engedelmessé,

- G. mivel az acéliparban az üzembezárások és elbocsátások gyakran sok munkavállalót érintenek, és mivel ez gyakran további nagymértékű elbocsátásokhoz vezet a beszállító iparágaknál és más üzemekben; mivel a múltban mindez túlságosan erős hatásokat gyakorolt egész régiók gazdasági szerkezetére, és mivel a fenntartható foglalkoztatáspolitikát ezért a regionális strukturális politikába való beruházásként kell felfogni;
 - H. mivel a tervezett üzembezárások és elbocsátások miatt számos munkavállaló rengeteg és pótolhatatlan tudása, illetve tapasztalata vész kárba, valamint veszendőbe megy egy egész ipari ágazat Európában évszázadok során felhalmozott tudása és tapasztalata;
 - I. mivel az Eurofound 2014-ben teszi majd közzé a „Gyakorlati megoldások a munkahelyi pszichoszociális gátló tényezőkkel kapcsolatos ipari kapcsolatok terén az acélágazatban” című, 2013-as jelentését¹;
 - J. mivel az Eurofound 2014-ben teszi majd közzé „A társadalmi párbeszéd szerepe az iparpolitikákban” című, 2013-as tanulmányát²;
 - K. mivel az Eurofound 2014-ben teszi majd közzé a „Munkakörülmények és a munka minősége a feldolgozóiparban: ágazati tájékoztató dokumentum az európai munkakörülményekről szóló ötödik felmérés alapján” című jelentését³;
1. üdvözli a cselekvési tervet és a benne foglalt javaslatokat, és meggyőződése, hogy kezelni kell a munkahelyek számának csökkenését kiváltó okokat, ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az acéliparra vonatkozó európai cselekvési terv nem eléggé ambiciózus és nem tartalmaz konkrétumokat; olyan stratégia sürgős elfogadását kéri, amely összhangban áll az erőforrás-hatékony gazdaságra irányuló célokkal, és felöleli a kereskedelmet, az energiaügyet, az energiahatékonyt, a környezetvédelmet, a kutatást és fejlesztést, az innovációt, valamint a foglalkoztatási és képzési politikákat is annak érdekében, hogy felvegye a küzdelmet a képzés elégtelenségével, a dömpinggel és a nyersanyagárak ingadozásaival, illetve az energiaárak növekedésével; ezért egy olyan, részletes ütemterv elkészítését kéri, amely pontos határidőket állapít meg a cselekvési terv végrehajtása tekintetében;
 2. kéri fokozott erőfeszítések foganatosítását az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek végrehajtása érdekében, az európai acélipar megerősödésének előmozdítása révén; hangsúlyozza ezzel összefüggésben egy erős ipari alap fenntartásának fontosságát Európában; rámutat, hogy a kutatás, a fejlesztés és az innováció jelentősége egyre nő, és különösen szükséges a kevésbé forrásintenzív termelési módszerek kifejlesztése, amelyek nem károsítják az európai társaságok versenyképességét, és serkentik a foglalkoztatást;

¹ Eurofound (2014, megjelenés előtt) „Industrial relations practices related to psychosocial constraints at work in the steel sector”.

² Eurofound (2014, megjelenés előtt), „Role of social dialogue in industrial policies”.

³ Eurofound (2014, megjelenés előtt), „Working conditions and job quality in manufacturing: sectoral information sheet from the 5th European Working Conditions Survey”.

3. ugyancsak javasolja a tagállamoknak, hogy fektessenek be az emberi erőforrásokba, és javítsák a képzéshez és a tanuláshoz való jog gyakorlásának feltételeit, lehetővé téve egyúttal a különböző képzési rendszerek egymás közötti átjárhatóságát is, nem csupán az új technológiák és az energiahatékony zöld gazdaság felé forduló ipar képzett munkaerő iránti igényeinek feltérképezése és kielégítése érdekében, hanem emellett a termelési lánc egészének megerősítésére irányuló szándékkal, többek között a kohászati alaplétesítmények korszerűsítése révén is, ami a csúcstechnológiát alkalmazó létesítmények kifejlesztésének egyik előfeltétele;
4. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mérjék fel a foglalkoztatás terén a jövőben várható fejleményeket az acélágazatban, mind az egész EU, mind pedig az egyes tagállamok vonatkozásában, valamint támogassák a tagállamokat és a szociális partnereket az ágazaton belüli munkavállalók tovább- és átképzésére, mobilitására és az ágazaton belüli áthelyezésére vonatkozó megfelelő tervek kidolgozásában; hangsúlyozza az uniós támogatások jelentőségét a képzés és a foglalkoztatás szempontjából az ágazat átalakulási folyamatában a készségek és a szaktudás fenntartása és továbbfejlesztése, a készségekre vonatkozó igények előrejelzése, a képzés és a készségek aktualizálásának elősegítése terén; kéri ezek fenntartását és felhasználásuk ellenőrzését; aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy mindmáig nem születtek rendszerszintű megoldások a generációváltásra, a készségek jövőbeli kínálatának zavaraira, valamint a szaktudás és a hozzáértés hiányosságaira, és hangsúlyozza, hogy a jövő szempontjából a munkaerő megtartása és a készségek fenntartása létfontosságú;
5. véleménye szerint az acél iránti kereslet növekedésének előfeltétele az egészséges gazdasági növekedés, de a nagyszabású infrastruktúra-projektek is hasznosak lehetnek a kereslet ösztönzése és a foglalkoztatás megerősítése szempontjából;
6. kéri, hogy a kutatásba és fejlesztésbe, a foglalkoztatásba és a képzésbe való beruházás elősegítése, valamint azon lehetőség önkéntes bevezetése érdekében, hogy a munkavállalók válsághelyzetben tulajdont szerezhessenek a vállalatban, vizsgálják felül a versenypolitikát és az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat¹ az alábbiak céljából: a fenntartható minőségi foglalkoztatásba való beruházás jutalmazása; a termelési kapacitások tömeges megszüntetésének elkerülése; továbbá a termelési kapacitások exportjára és a behozatal növelésére irányuló gyakorlat elleni fellépés egy olyan, átmeneti túltermelési helyzetben, amely várhatóan véget ér, mivel a világszintű kereslet 2050-re előreláthatóan megkétszereződik; üdvözli a Bizottság e tárgyban folytatott nyilvános konzultációit, amelyeket rövid időn belül javaslatok követnek majd;
7. kéri a szociális partnerek nemzeti szinten történő erőteljesebb bevonását az európai acéliparra vonatkozó cselekvési terv végrehajtásáról folytatott vitába;
8. üdvözli az EU szociális partnereket bevonó két politikai eszközt, nevezetesen az ágazati szociális párbeszédért felelős európai bizottságokat és az acélipari kérdésekkel foglalkozó magas szintű csoportot, mivel ezek pozitív módon hozzájárultak az ágazaton belüli iparpolitikai kérdések kezeléséhez; támogatja a nevezett magas szintű csoport munkájának folytatását;

¹ Az Európai Parlament állásfoglalása az Európai Unió acéliparáról (2012/2833(RSP)), Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0509.

9. egyetért azzal, hogy a munkavállalók képviselőivel kötelezően folyamatos szociális párbeszédet kellene folytatni; kéri a cselekvési terv végrehajtására irányuló együttműködés fokozását a munkaadók és a munkavállalókat képviselő szervezetek között minden (uniós, nemzeti, helyi és vállalati) szinten; hangsúlyozza, hogy javítani kellene a munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatandó konzultációra vonatkozó meglévő, uniós szintű megállapodások végrehajtásán; hangsúlyozza, hogy az acélágazatban a szociális párbeszéd kiegészítő struktúrái pozitív hatást fejtenek ki; ezért arra kéri a Bizottságot, hogy a Parlament 2012/2061 számú saját kezdeményezésű jelentésében¹ foglaltaknak megfelelően nyújtson be jogi aktusra irányuló javaslatot a munkavállalói részvételről szerkezeti átalakítások esetén; kéri, hogy az acélágazatban állapítsanak meg új jogokat és kiterjedt beavatkozási hatásköröket az üzemi tanácsok és munkacsoportok számára;
10. hangsúlyozza, hogy hosszú távú stratégiákra van szükség, amelyek lehetővé teszik a vállalatok és munkavállalók számára, hogy alkalmazkodjanak a strukturális átalakításokhoz, előre felbecsülve a változásokat és minimalizálva azok szociális hatását; ismételten kéri, hogy szülessen jogi aktus a munkavállalók tájékoztatásáról és a velük folytatott konzultációról, valamint a szerkezetátalakítás előrejelzéséről és kezeléséről; különös hangsúlyt fektet a szerkezetátalakítás hosszú távú tervezésére, amely a foglalkoztatási szükségletek változása esetén biztosítja a fokozatos átmenetet; hangsúlyozza, hogy olyan készségszintekre van szükség, amelyek biztosítják a foglalkoztatást, és szükség esetén lehetővé teszik az új termelési formákra és üzleti modellekre való áttérést;
11. hangsúlyozza, hogy beszámolók szerint az acélipari munkavállalók jelenlegi munkafeladataik tekintetében nagyobb arányban „alulképzettek”, mint a feldolgozóiparban dolgozó más munkavállalók; kéri jelentős beruházások foganatosítását az acélágazatban az igényelt és a rendelkezésre álló készségek közötti eltérés felszámolását célzó készségfejlesztés és képzés támogatása, valamint az ágazat jövőbeli verseny- és életképességének biztosítása érdekében;
12. kéri fakultatív jogi keret létrehozását a nemzetközi szakszervezeti szövetségek és a vállalatok között kötött transznacionális vállalati megállapodások tekintetében;
13. nagyra értékeli, hogy a fémfeldolgozó ipar elkötelezte magát a kollektív szerződések határokon átnyúló összehangolása mellett, és kéri az acélágazatban működő szociális partnereket, hogy használják fel optimális módon a transznacionális párbeszédet a béreket leszorító és a munkafeltételeket hátrányosan befolyásoló hatásokkal szemben;
14. nyomatékosan kéri, hogy minden vezetői döntéshozatal során a megfelelő időben és teljes mértékben hajtsák végre a munkavállalók és képviselőik egyéni és kollektív jogairól szóló meglévő irányelveket (a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1998/59/EK irányelv, az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról szóló 2002/14/EK irányelv, az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról szóló 2009/38/EK irányelv és az európai részvénytársaság státútumának a munkavállalói részvétel tekintetében

¹ Az Európai Parlament állásfoglalása a munkavállalók tájékoztatásáról és a velük folytatott konzultációról, a szerkezetátalakítás előrejelzéséről és kezeléséről (2012/2061(INI)), Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0005.

történő kiegészítéséről szóló 2001/86/EK irányelv) stb., és ne állítsák a munkavállalókat és képviselőiket kész helyzet elé;

15. megjegyzi, hogy míg az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS) előnyös a villamosenergia-termelők számára, akik beépíthetik a többletköltséget a fogyasztók által fizetett villamosenergia-árakba, az acélágazat a globális piacokon nem emelheti az árakat, ezért a foglalkoztatási lehetőségeket kiviszik az EU területéről;
16. hangsúlyozza, hogy a lehető legtöbb felet bevonó, az éghajlatváltozásra vonatkozó, kötelező jogi erejű nemzetközi szerződés részben lehetővé tenné az európai kohászati létesítmények védelmét a környezeti és szociális dömpinggel szemben;
17. kéri, hogy a kevésbé forrásigényes gazdaságra történő átállás szükségességére tekintettel használják fel az Európai Szociális Alapot a munkavállalók tovább- és átképzésére és az egész életen át tartó tanulás javítására, kielégítve a készségek iránti keresletet és a készségeket a munkaerő-piaci igényekhez igazítva, valamint felkészülve az acéliparban bekövetkező változásokra;
18. kéri a tagállamokat, hogy gyárak bezárása vagy jelentős leépítések esetén rövid távú intézkedésként teljes mértékben éljenek az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) kínálta lehetőségekkel; megismétli véleményét, hogy az EGAA-intézkedések kialakításának összhangban kell állnia az erőforrás-hatékony és környezeti szempontból fenntartható gazdaság célkitűzésével;
19. hangsúlyozza, hogy az európai acélágazatban a munkahelyi pszichoszociális akadályokról folytatott társadalmi párbeszéd továbbfejlesztése érdekében különös figyelmet kell fordítani a munkakörülmények sajtóságos vonatkozásaira és az ágazatspecifikus okok azonosítására, többek között az acéltermelési munkák nehéz jellegére, a munkaerő jellegzetességeire (férfiszakma, magas életkorszerkezet), a környezetvédelmi aggodalmakra, a technológiai újítások terjesztésére és az európai acélipar szerkezeti átalakítására, valamint annak átvilágítására, hogy mindezek milyen hatást gyakorolnak a munkahelyi körülményekre, ami hozzájárulhat az ágazati kapcsolatok és a megelőző gyakorlati megoldások kidolgozásának javításához; hangsúlyozza továbbá, hogy a megelőzés valamennyi (akár európai, akár nemzeti vagy helyi szintű) kulcsszereplője – többek között a vállalati irányítás, a munkahelyi egészség és biztonsággal foglalkozó szervezeti egységek, a munkavállalók képviselői stb. –, hozzájárulhat minden megelőzési szinten a munkahelyi pszichoszociális akadályok megelőzéséhez, azaz folyamatos javulást érhet el az egészség és a teljesítmény – ugyanazon érem két oldala – tekintetében;
20. kéri, hogy a munkahelyi egészségre és biztonságra vonatkozó új európai stratégia meghatározása, illetve a nyugdíjakról és egyéb szociális juttatásokról szóló tájékoztató kiadványok kidolgozása során vegyék figyelembe, hogy az acéliparban a munkavállalók és az alvállalkozók a termelési folyamat természetéből adódóan nehéz munkát végeznek, és stressznek vannak kitéve¹; hangsúlyozza, hogy az acélágazatban dolgozók a munkavégzés során jobban ki vannak téve a túlterhelés, a fizikai és az egészségügyi károsodás kockázatainak, mint a 28 tagú EU munkavállalói általában;

¹ Eurofound (2014. január, megjelenés előtt).

21. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi kapcsolatok keretében az Unió feladata megvédeni az uniós kohászati ipar munkahelyeit és a szociális normákat a kereskedelmi megállapodások kidolgozása során, a harmadik országbeli vállalatok uniós közbeszerzésekhez való hozzáféréseire vonatkozó jogszabályok megalkotásakor, illetve a harmadik országbeli vállalatok tisztességtelen versenyével szembeni védekezésre rendelkezésre álló eszközök alkalmazásakor, amire azonban egyelőre túl kevés a példa;
22. javasolja, hogy a Bizottság és a tagállamok fogadjanak el egy olyan európai iparpolitika létrejöttéhez szükséges intézkedéseket, amelyet nem gyengít a tagállamok között jelenleg tapasztalható versengés; javasolja e célból a nemzeti szociális normák felfelé irányuló konvergenciáját és egy uniós szinten megállapított minimális társaságiadó-kulcs rögzítését.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	5.12.2013
A zárószavazás eredménye	+: 29 -: 2 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Thomas Händel, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck, Inês Cristina Zuber
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto